

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 1 / 12

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
педагогічних технологій та освіти
впродовж життя

31 серпня 2023 р., протокол № 11

Голова Вченої ради

Оксана ЧЕРНИШ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»

спеціальності 033 «Філософія»

освітньо-професійна програма «Масові комунікації, коучинг та консалтинг»

факультет педагогічних технологій та освіти впродовж життя

кафедра кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій

Схвалено на засіданні кафедри
філософсько-історичних студій та
масових комунікацій

28 серпня 2023 р., протокол № 1

Завідувач кафедри

Вадим СЛЮСАР

Гарант освітньо-професійної програми

Вадим СЛЮСАР

Розробники: Ольга ГОРДІЙЧУК, кандидат філософських наук, доцент
кафедри філософсько-історичних студій та масових комунікацій; Ігор
РАФАЛЬСЬКИЙ, доктор політичних наук, доцент, професор кафедри
міжнародних відносин і політичного менеджменту

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 2 / 12

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузі знань: 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність: 033 Філософія	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1-й
Загальна кількість годин - 120		Семестр
		2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь: «бакалавр»	32 год.
		Практичні
		32 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		56 год.
Індивідуальні завдання		
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53% / 47 %

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 3 / 12

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Освітня компонента «Політологія» належить до циклу загальної підготовки обов'язкових освітніх компонент навчального плану підготовки студентів зі спеціальності 033 «Філософія» освітньо-професійна програма «Масові комунікації, коучинг та консалтинг».

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів базових знань про політичне життя суспільства, розвиток політичного мислення, громадянської позиції та здатності критично оцінювати політичні процеси в сучасному світі та в Україні.

Предметом політології є політична влада, політичні відносини, політичні інститути, політичні системи, політична свідомість і культура, а також механізми прийняття та реалізації політичних рішень.

Завдання:

- вивчення основних політичних вчень, концепцій та напрямків, політичних феноменів і цінностей (політична діяльність, політичний процес, політична влада, політичний режим, політична система, політичне лідерство, політичний конфлікт, політична культура, демократія, консенсус, громадянське суспільство);
- оволодіння навичками формувати і відстоювати свою життєву (політичну) позицію, чітко розуміти свої громадянські права, свободи і обов'язки, відстоювати принципи громадянського суспільства і правової держави;
- засвоєння вмінь давати раціонально-критичну оцінку діям різних політичних партій і лідерів з позицій загальнонаціональних інтересів;
- орієнтуватися в міжнародному політичному житті, геополітичній обстановці, мати уявлення про місце і статус України в сучасному світі;
- об'єктивно і критично оцінювати життєво важливу соціальну інформацію.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**:

ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Усвідомлення важливості гуманістичної та соціальної рефлексії для розвитку соціальних зв'язків.

СК 11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

СК 15. Здатність проводити міждисциплінарну пізнавальну і дослідницьку діяльність як частини колективної роботи.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні здобути такі **результати навчання**:

ПР 13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.

ПР 16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 4 / 12

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1: Становлення та розвиток політології. Історія політичної думки

Тема 1. Політологія як система знань про політику

Необхідність і актуальність вивчення політології. Зміст політологічної науки. Характеристика основних закономірностей понять і категорій політології. Функції і методи політології. Співвідношення національного і загальнолюдського. Структура курсу та основні завдання політології. Місце, специфіка та роль політології в системі наук про суспільство: політологія і філософія, політологія і політекономія, політологія і соціологія, психологія, демографія, право. Основні джерела курсу та його структура. Критичне мислення.

Тема 2. Історія зарубіжної політичної думки

Зародження політичної думки (в період розкладу первіснообщинного ладу, паралельно з процесом формування держави і права). Стародавній Китай. Суспільно-політичні погляди Конфуція, Мо Цзи, Лао Цзи і прихильників школи легістів. Політичні доктрини античності. Політичні погляди Платона та Арістотеля. Християнська політична теорія Томи Аквінського. Політичне вчення Марсілія Падуанського. Н. Макіавеллі як засновник нової світської науки. Політичні праці Н. Макіавеллі («Правитель», «Історія Флоренції»). Сутність і зміст макіавелізму. Політичні погляди Ж. Бодена. Політичні ідеї утопічного соціалізму. Становлення й розвиток політичної думки Нового часу. Т. Гоббс і його вчення про державу («Левіафан»). Теорія суспільного договору. Політичні вчення періоду буржуазних революцій в Голландії і Англії (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Дж. Локк). Політологічні вчення Просвітництва. Раціоналістичне трактування політики в працях французьких просвітників (Ш-Л.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо). Філософсько-правові концепції в Німеччині XVIII-XIX ст. (І. Кант, Г. Гегель) та ін.

Тема 3. Політична думка в Україні

Становлення і розвиток політичної думки в епоху Київської Русі. Політичні ідеї твору митрополита Іларіона «Слово про закон і благодать». Розвиток політичних ідей у «Повісті минулих літ». «Повчання» Володимира Мономаха як політичний заповіт. Ідея політичного об'єднання українських земель у творі «Слово о полку Ігоревім». Політична думка Галицько-Волинського князівства та литовсько-польської доби (до Люблінської унії). Відокремлення політичної науки від теології в поглядах Ю. Котермак-Дрогобича. Сутність держави та проблеми політичної влади в суспільно-політичних поглядах С. Оріховського-Роксолана. Політична думка другої половини XVI століття. Українська політична думка в добу визвольних змагань XVII століття. Формування ідеології українського козацтва. Державницька концепція Б. Хмельницького. Конституція Пилипа Орлика. Суспільно-політичні погляди С. Яворського. Концепція держави освіченого абсолютизму Ф. Прокоповича. Українська політична думка XIX століття. Політична програма Кирило-Мефодіївського братства. Політична позиція Т. Шевченка та його внесок у формування політичних поглядів кирило-мефодіївців. Характеристика суспільно-політичних поглядів М. Костомарова. Особливості політичних поглядів М. Драгоманова. Еволюція суспільно-політичних поглядів І. Франка. Політичні концепції українських мислителів кінця XIX – XX ст.: лібералізм (Б. Кістяківський); консерватизм (В. Липинський, С. Томашівський); соціалізм (М. Грушевський); націонал-комунізм (В. Винниченко, М. Хвильовий); націоналізм (М. Міхновський, Д. Донцов, М. Сціборський). Політичні погляди представників українського національно-самостійницького напрямку: державницька доктрина В. Чорновола; антиколоніальні ідеї Л. Лук'яненка; критика радянського імперського режиму С. Хмарою та ін.

Тема 4. Основні ідеологічно-політичні течії

Політико-ідеологічні доктрини: поняття, типологія, інституціоналізація. Ліберальні концепції політики. Лібералізм як політична ідеологія, основні риси. (Б. Анрі Констан де

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 5 / 12

Ребек, Ієремія Бентам). Позитивізм як філософське обґрунтування лібералізму. Неолібералізм. Консерватизм і неоконсерватизм. Ліві та ліво-центристські доктрини критичний утопічний соціалізм, марксизм, ленінізм, соціал-демократія. Праві течії. Екстремістські політико-ідеологічні доктрини: анархізм, троцькізм, фашизм. Християнська демократія та ін.

Змістовний модуль 2. Політична система суспільства: зміст та діяльність. Держава

Тема 5. Політична влада

Політична сфера життя суспільства, її характерні риси. Політика як складне суспільне явище, як наука і мистецтво, співвідношення економіки і політики, права, моралі, культури. Види політики: економічна, соціальна, культурна, технічна, воєнна та ін. Природа, джерела, структура й класифікація влади. Функції політичної влади. Влада як основний елемент політичної системи. Суб'єкт і об'єкт влади. Право і влада. Макс Вебер про три типи владного панування (раціональний, традиційний, харизматичний). Головні принципи реалізації влади, ресурси. Принцип поділу влади. Влада і лідерство. Влада і мораль. Структура політичної влади в Україні.

Тема 6. Політична система суспільства. Демократія

Сутність, структура політичної системи та їх характеристика. Поняття суспільна система та політична система. Відносна самостійність політичної системи. Структура політичної системи. Політичні відносини, політична ідеологія, політичні і правові норми. Функції політичної системи. Історичні типи (форми) політичних систем. Структура політичної системи України та проблеми її реформування. Адміністративні реформи в Україні. Політичні режими як характеристики функціонування політичної системи (тоталітарний, авторитарний, демократичний).

Поняття демократії. Історичні передумови її виникнення, характерні риси. Атрибути демократії (гласність, плюралізм, лібералізм та ін.). Демократичні принципи і демократичні процедури. Демократія і свобода особи. Виміри демократії. Принципи (ознаки) демократії. Основні концепції демократії. Передумови та шляхи демократизації українського суспільства. Економічні, соціальні, політико-культурні, релігійні та зовнішньополітичні передумови демократії в Україні. Конституція України про політичні права і свободи. Від посттоталітаризму до демократії. Особливості становлення й розвитку демократії в сучасній Україні. Роль молоді у розвитку демократичних процесів в Україні.

Тема 7. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава

Держава як основна і універсальна політична організація суспільства. Походження й сутність держави. Структура державного механізму, характеристика його компонентів. Історичні типи держави. Основні тенденції розвитку сучасної держави. Форми політичного правління і державного устрою. Правова держава: визначення, суть, основні ознаки. Поділ влади: сутність, принцип і механізми взаємодії. Побудова правової, демократичної, суверенної Української держави.

Тема 8. Громадянське суспільство

Громадянське суспільство: сутність, особливості формування. Концепції громадянського суспільства. Людина як об'єкт і суб'єкт політики. Політична участь людини. Класифікація типів людей щодо їх участі в політиці. Сутність політичної соціалізації людини. Політика і громадянин. Громадянин у політичному житті суспільства. Становлення та розвиток громадянського суспільства в Україні. Громадянське суспільство як сфера самоуправління вільних індивідів та добровільно організованих громадян високого соціального статусу. Шляхи формування громадянського суспільства, методи впливу громади на владу.

Тема 9. Політична еліта і політичне лідерство

Поняття, типологія та механізм формування політичних еліт. Виникнення понять «еліта» і «політична еліта». Загальні причини існування еліт. Теорія еліт Г. Москі, В. Парето, Р. Міхельса. Основні напрямки сучасних елітарних теорій: макіавеллістська школа, ціннісні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 6 / 12

теорії, теорії демократичного елітаризму, концепція плюралізму еліт, ліволіберальні концепції. Типологія еліт. Політична еліта України: особливості формування та етапи еволюції. Д. Донцов, В. Липинський, М. Драгоманов про роль еліти у державотворенні. Політична еліта і правлячий клас. Шляхи становлення сучасної еліти в Україні.

Лідерство і його специфіка у політичному аспекті. Поняття лідерства. Ідеї лідерства в історії. Об'єктивні і суб'єктивні сторони лідерства. Основні концепції політичного лідерства: теорія рис, ситуаційна теорія конститuentів, психологічна концепція, інтерактивний аналіз. Класифікація, функції та тенденції розвитку політичного лідерства. Культ особи. Критерії оцінки популярності та ефективності діяльності політичного лідера у сучасній Україні.

Тема 10. Політична свідомість та політична культура

Політична свідомість як відображення політичного буття. Обумовленість політичної свідомості соціальне економічними, історичними, культурними умовами розвитку суспільства. Структура і рівні політичної свідомості: емпірична і теоретична, повсякденна і наукова, ідеологічна і соціально-психологічна. Політична свідомість і політична ідеологія: діалектика їх специфіки та взаємозв'язку. Авторитарна і демократична свідомість. Рівні і типи політичної свідомості. Групова і масова політична свідомість. Громадська думка і її функції. Загальне поняття політичної культури. Широкий і вузький смисл поняття «політична культура». Політична культура як синтез всесвітньо- історичного досвіду розвитку політичної сфери життєдіяльності людства. Функції політичної культури. Національна культура. Етнічний стереотип і його політичний потенціал. Плюралізм і політична культура. Класифікація видів політичної культури. Варіант західної типологізації (Г.Алмонда і О.Верби). Завдання, становлення і основні шляхи формування демократичної культури.

Тема 11. Політичний менеджмент та маркетинг, політичні технології

Поняття, функції та види політичного маркетингу. Політичне рекламування як завершальний етап політичного маркетингу, що спрямоване на формування позитивного політичного іміджу тих чи інших державних, соціальних, політичних інститутів, окремих лідерів та особистостей, ідей, доктрин, програм тощо. Сутність та функції менеджменту. Політичний менеджмент. Політична іміджологія. Політичний імідж. Характеристики політичного іміджу. Способи формування політичного іміджу.

Тема 12. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи

Поняття політичної партії. Основні історичні форми розвитку партійної організації. Аспекти вивчення партії: соціальна база і склад, політична платформа, ідеологічна орієнтація, електоральний корпус (електорат). Поняття "партійної системи". Типологія партійно-політичних систем. Політичні партії в Україні: їх соціальна база, політична платформа і ідеологічна орієнтація, роль і місце в політичному житті. Партійно-політична система в Україні: від однопартійної монополії до реального плюралізму. Політичні партії в Україні та їх основні типи. Перспективи розвитку політичних партій в умовах сучасної України

Тема 13. Вибори: поняття, функції, особливості при різних політичних режимах. Виборчі системи

Вибори, їх класифікація та особливості при різних політичних режимах. Вибори в Україні. Класифікація виборів за територіальною ознакою, за об'єктом, за часом проведення, за кількісною ознакою участі, з огляду на правові наслідки, за порядком визначення результатів виборів. Принципи виборчого права та організація демократичних виборів. Система чинного виборчого законодавства України. Типи (моделі) виборчих систем: мажоритарна, пропорційна, змішана. Різновиди мажоритарної (абсолютної, відносної більшості і преференційна) і пропорційної (відкриті і закриті списки). Змішана виборча система. Виборча квота, виборчий поріг. Преваги і недоліки застосування різних типів систем. Особливості виборчого процесу в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 7 / 12</i>

Змістовий модуль 3. Світова політика. Міжнародні відносини. Глобалізація

Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини

Характер і форми міжнародних відносин. Міжнародні відносини як система економічних, політичних, військових та інших зв'язків у світі між державами, міждержавними й іншими об'єднаннями. Критерії класифікації міжнародних відносин. Типи міжнародних відносин. Типи міжнародних об'єднань та їх різноманітні політичні ролі: політичних і неополітичних (економічних, релігійних та Ін.), державних і недержавних (неурядових) організацій. ООН як міжнародний політичний механізм універсального типу. Роль основних міжнародних угруповань блоків, рухів тощо.

Тема 15. Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації

Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Мета і принципи зовнішньої політики Української держави. Міжнародні відносини України з державами світу. Міжнародна діяльність України в організаціях системи ООН та ін. Специфіка глобальних проблем у постбіполярному світі. Проблема формування нового світового порядку та підходи до їх вирішення. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Україна на міжнародній арені: минуле та сучасність, випробування війною. Зміни в міжнародній політиці в умовах російсько-української війни.

Тема 16. Глобалістика. Політична модернізація

Політична глобалістика: суть та завдання. Політичні аспекти основних глобальних проблем сучасності: підтримка миру, демографічна проблема, подолання відсталості, екологічні проблеми та ін. Діяльність Римського клубу в напрямку розв'язання глобальних проблем. Політична модернізація як особлива форма цивілізаційного процесу, що полягає у переході від традиційного, аграрного суспільства до індустріального, модерного.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 8 / 12

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усьо- го	у тому числі				
л		п	лр	ін д	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовний модуль 1. Становлення та розвиток політології. Історія політичної думки.						
Тема 1 Політологія як система знань про політику	7	2	2	–	–	2
Тема 2. Історія зарубіжної політичної думки.	8	2	2	–	–	4
Тема 3. Політична думка в Україні	8	2	2	–	–	4
Тема 4. Основні ідеологічно-політичні течії	8	2	2	–	–	4
Всього	30	8	8	–	–	14
Змістовний модуль 2. Політична система суспільства: зміст та діяльність. Держава						
Тема 5. Політична влада	8	2	2	–	–	4
Тема 6. Політична система суспільства. Демократія	8	2	2	–	–	4
Тема 7. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава	7	2	2	–	–	3
Тема 8. Громадянське суспільство	7	2	2	–	–	3
Тема 9. Політична еліта і політичне лідерство	8	2	2	–	–	4
Тема 10. Політична свідомість та політична культура	7	2	2	–	–	3
Тема 11. Політичний менеджмент та маркетинг, політичні технології	7	2	2	–	–	3
Тема 12. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи	7	2	2	–	–	3
Тема 13. Вибори: поняття, функції, особливості при різних політичних режимах. Вибірчі системи.	7	2	2	–	–	3
Всього	66	18	18	–	–	30
Змістовний модуль 3. Світова політика. Міжнародні відносини. Глобалізація						
Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини	8	2	2	–	–	4
Тема 15. Україна в сучасній світовій геополітичній системі.	8	2	2	–	–	4
Тема 16. Глобалістика. Політична модернізація.	8	2	2	–	–	4
Всього	24	6	6	–	–	12
Разом	120	32	32	–	–	56

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 9 / 12

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Політологія як система знань про політику.	2
2.	Історія зарубіжної політичної думки.	2
3.	Політична думка в Україні.	2
4.	Основні ідеологічно-політичні течії.	2
5.	Політична влада.	2
6.	Політична система суспільства. Демократія	2
7.	Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава	2
8.	Громадянське суспільство	2
9.	Політична еліта і політичне лідерство	2
10.	Політична свідомість та політична культура	2
11.	Політичний менеджмент та маркетинг, політичні технології	2
12.	Політичні партії, громадські об'єднання та рухи	2
13.	Вибори: поняття, функції, особливості при різних політичних режимах. Вибірчі системи.	2
14.	Світова політика і міжнародні відносини	2
15.	Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації.	2
16.	Глобалістика. Політична модернізація.	2
	Разом	32

6. Самостійна робота

1. Політологія як система знань про політику

Місце, специфіка та роль політології в системі наук про суспільство: політологія і філософія, політологія і політекономія, політологія і соціологія, психологія, демографія, право.

Основні джерела курсу та його структура. Критичне мислення.

2. Історія зарубіжної політичної думки.

Зародження політичної думки (в період розкладу первіснообщинного ладу, паралельно з процесом формування держави і права).

Стародавній Китай. Суспільно-політичні погляди Конфуція, Мо Цзи, Лао Цзи і прихильників школи легістів.

Християнська політична теорія Томи Аквінського.

Політичне вчення Марсілія Падуанського.

Філософсько-правові концепції в Німеччині XVIII–XIX ст. (І. Кант, Г. Гегель)

3. Історія вітчизняної політичної думки.

Політичні концепції українських мислителів кінця XIX – XX ст.: лібералізм (Б. Кістяківський); консерватизм (В. Липинський, С. Томашівський); соціалізм (М. Грушевський); націонал-демократизм (С. Дністрянський, В. Старосольський, О. Бочковський); націонал-комунізм (В. Винниченко, М. Хвильовий); націоналізм (М. Міхновський, Д. Донцов, М. Сціборський).

Політичні погляди представників українського національно-самостійницького напрямку: державницька доктрина В. Чорновола; антиколоніальні ідеї Л. Лук'яненка та ін.

4. Основні політико-ідеологічні доктрини XIX–XX століття.

Позитивізм як філософське обґрунтування лібералізму.

5. Політична влада

Головні принципи реалізації влади.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 10 / 12

6. Політична система суспільства.

Сутність, структура політичної системи та їх характеристика.

Структура політичної системи.

Політичні відносини, політична ідеологія, політичні і правові норми. Функції політичної системи.

Структура політичної системи України та проблеми її реформування.

Політичні режими як характеристики функціонування політичної системи (тоталітарний, авторитарний, демократичний).

7. Держава в політичній системі суспільства. Правова соціальна держава

Побудова правової, демократичної, суверенної держави - стрижень національного відродження України.

8. Громадянське суспільство.

Громадянське суспільство як сфера самоуправління вільних індивідів та добровільно організованих громадян високого соціального статусу. Шляхи формування громадянського суспільства, методи впливу громади на владу.

9. Політична еліта і політичне лідерство.

Політична еліта України: особливості формування та етапи еволюції.

Д. Донцов, В. Липинський, М. Драгоманов про роль еліти у державотворенні.

Політична еліта і правлячий клас.

Шляхи становлення сучасної еліти в Україні.

10. Політична свідомість та політична культура.

Політична свідомість як відображення політичного буття. Обумовленість політичної свідомості соціальними, економічними, історичними, культурними умовами розвитку суспільства.

11. Політичний менеджмент та маркетинг, політичні технології.

Політична іміджологія. Політичний імідж: суть, характеристики, способи формування.

12. Політичні партії, громадські об'єднання та рухи.

Перспективи розвитку політичних партій в умовах сучасної України.

13. Вибори: поняття, функції, особливості при різних політичних режимах. Вибірчі системи.

Преваги і недоліки застосування різних типів виборчих систем.

14. Світова політика і міжнародні відносини

Роль основних міжнародних організацій, блоків, рухів тощо

15. Україна в сучасній світовій геополітичній ситуації.

Україна як суб'єкт міжнародних відносин. Мета і принципи зовнішньої політики України.

Міжнародні відносини України з державами світу.

Зміни в міжнародній політиці в умовах російсько-української війни.

16. Глобалістика. Політична модернізація.

Політичні аспекти основних глобальних проблем сучасності: підтримка миру, демографічна проблема, подолання відсталості, екологічні проблеми та ін.

Діяльність Римського клубу в напрямку розв'язання глобальних проблем.

7. Індивідуальні завдання

Підготовка презентацій та написання есе щодо проблемного питання за темою заняття.

8. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, самостійна робота з літературою, командна робота над проектами, виконання творчих завдань, підготування і представлення презентацій, індивідуально-контрольна бесіда.

9. Методи контролю

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 11 / 12

Поточний контроль, усне опитування, перевірка рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання, модульна контрольна робота, екзамен.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час поточного контролю і на іспиті. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль. В процесі поточного контролю здійснюється перевірка запам'ятовування та розуміння програмного матеріалу, набуття вміння висловлювати власну думку, опрацювання, публічного та письмового викладу (презентації) певних питань освітньої компоненти.

При **перевірці рівня засвоєння тем, винесених на самостійне опрацювання** оцінці підлягають: самостійне опрацювання окремих питань теми, розробка й представлення тематичних презентацій.

При виконанні **модульних (контрольних) завдань** оцінці підлягають: тести, виконання письмових завдань під час проведення контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, інші завдання.

Система підсумкового контролю. Формою підсумкового контролю є екзамен.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота															Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	100
6	6	6	6	7	7	6	6	6	6	6	6	6	7	6	7	

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

11. Рекомендована література

Основна література

1. Вегеш М. Геополітика в постатах і термінах: підручник для студентів і аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород, «Гельветика», 2020. 786 с.
2. Гончарук-Чолач Т. Історія українських та зарубіжних політичних вчень. Київ: Ліра-К, 2020. 228 с.
3. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1854/1/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_29_10_2018.pdf

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-31.08- 05.01/033.00.1/Б/ОК6- 1-2023
	Екземпляр № 1	Арк 12 / 12

4. Томахів В. Політологія: навчальний посібник. вид. 3-е, доп. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 224 с.
5. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 256 с.
6. Шляхтун П. П. Політологія: історія та теорія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
7. Hordiichuk O. The Ideological and Ontological Causes of Russia's War on Ukraine. West versus East, Tyranny versus Democracy. *Ethnic in progress*.2023. Vol. 14 (1). P. 4-23. URL: <https://doi.org/10.14746/eip.2023.1.1>

Допоміжна література

1. Гарбадин А., Сабара А. Принцип раціональності у процесі ухвалення політичних рішень у суспільствах перехідної демократії. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2020. Випуск 30, с. 125–129.
2. Гобатенко В. П., Остапенко М. А., Горбатенко І. А. Історія політичної думки в Україні: Навч. посіб. Київ: МАУП, 2020. 128 с. https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/ist_polit_dumk.pdf
3. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу [Текст]: аналіт. доп. [кол. авт.: Я. А. Жаліло та ін. ; за ред. Я. А. Жаліла]; Нац. ін-т стратег. дослідж. Київ: Вид-во Нац. ін-ту стратег. дослідж., 2019. 190 с.

12. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронна бібліотека Державного університету «Житомирська політехніка» <http://eztuir.ztu.edu.ua/>
2. Бібліотека українських підручників: <http://pidruchniki.ws/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_ph/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=
4. Перша українська політична соціальна мережа: <https://politiko.ua/>
5. Офіційний сайт Верховної ради: <https://www.rada.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Офісу Президента України: <https://www.president.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Кабінету міністрів України: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/team>
8. Міжнародний республіканський інститут. Навчальні ресурси: <https://iri.org.ua/navchalni-resursy>